

NOTULEN van de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen, gehouden op zaterdag 18 juni 2016 in De Balie te Amsterdam

Aanwezig namens het bestuur:

De heer C.P.A. Holierhoek, voorzitter
De heer K. Schaepman, vice-voorzitter
De heer W. Asman, penningmeester (scheidend)
De heer M. Verhoef, penningmeester (aantredend)
De heer R. Alberdingk Thijm, secretaris
De heer T. Bruinja, bestuurslid
Mevrouw S. Kassies, bestuurslid
Mevrouw M. Smits, bestuurslid
De heer A. Roskam, bestuurslid

Aanwezig namens het bureau:

De heer H. van Leeuwen, directeur Cedar
Mevrouw H. Verschuur, accountmanager Lira
Mevrouw S. Bakker, beleidsmedewerker Lira
Mevrouw T. van Hattem
De heer B. Schomaker
De heer M. van Dam
Mevrouw P. de Vaal
Mevrouw S. Bemer (notulen)

Agenda

15.00-15.30 uur **Ontvangst voor Lira-aangeslotenen**

15.30-17.00 uur **Jaarvergadering van Stichting Lira**

Jaarverslag 2015, beleid 2016 en verder

- Toelichting door het bestuur.
- Gelegenheid voor de aangeslotenen om vragen te stellen en hun oordeel uit te spreken over het door Lira gevoerde beleid in 2015 en over het door het Lira Fonds gevoerde en te voeren beleid inzake sociale en culturele doelen.

Benoeming en herbenoeming bestuursleden

- Marinus (Rien) Verhoef voor benoeming als penningmeester door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen op niet-bindende voordracht van het bestuur.
- Tsead Bruinja voor herbenoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de VSenV.
- Zo nodig: stemming over de kandidaten.

Rondvraag en sluiting

17.00-17.45 uur **Culturele en sociale projecten gesteund door het Lira Fonds**

Moderator: Tsead Bruinja

Sprekers: Bas Kwakman, Jose Vriens en Heleen Verburg

17.45-18.45 uur **Borrel**

Opening

De jaarlijkse vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen van Stichting Lira vindt voor de derde keer plaats in De Balie in Amsterdam. De voorzitter opent de jaarvergadering om 15:30 uur en heet de aanwezige schrijvers, vertalers, freelance journalisten, dichters, prozaschrijvers, toneelschrijvers, hoorspelschrijvers, librettisten, ondertitelaars en bewerkers van harte welkom. Lira telt inmiddels meer dan 12.000 aangesloten auteurs. De voorzitter stelt de bestuursleden voor.

Jaarverslag 2015, beleid 2016 en verder

De bestuursleden geven een toelichting op het jaarverslag 2015, het gevoerde beleid van 2015 en de aandachtspunten voor het beleid in 2016 en verder.

Het gaat goed met Lira, nu op het terrein van kabel, reproductie en thuiskopie stappen vooruit zijn gezet. Een CBO dient primair beoordeeld te worden op de wijze waarop en de mate waarin ze geld voor auteurs bij elkaar brengt. Vanuit dat financiële gezichtspunt was 2015 een jaar met beter resultaat dan voorzien.

De punten die aan de orde komen:

- Financieel resultaat Stichting Lira en Lira Fonds over 2015
De heer Asman licht toe dat op het eerste gezicht de cijfers er goed uitzien. 2013 was een rampjaar bij het Lira Fonds, met een verlies van meer dan 9 ton. Na 2013 heeft het Fonds zich voortvarend hersteld met een verlies van bijna 2 ton in 2014. Afgelopen jaar een positief resultaat van 457.000 euro, daarmee komt in 2016 de algemene reserve weer op peil. De penningmeester is trots op het bestuur, die de bezuinigingen zag als een kans en op de door het fonds ondersteunde organisaties, die de gevolgen van de maatregelen moedig hebben gedragen. Bij Lira zien we het beste resultaat sinds jaren aan inkomstzijde, een verlies van 241.000 (veel kleiner dan begroot). In de begroting van 2016 houden we echter nog altijd terdege rekening met hoge juridische kosten want aan de incassokant komt niets vanzelf.

De heer Asman neemt vandaag afscheid van het Lira bestuur. Hij vond het inspirerend om de afgelopen jaren met diverse makers aan een tafel te zitten. Bij Lira trof hij collegialiteit, oprechtheid, leergierigheid en strijd lust. Hij dankt het bestuur voor het vertrouwen, wenst Lira alle goeds toe en verwelkomt Rien Verhoef als terugkerende penningmeester.

- Audiovisuele veld
De heer Alberdingk Thijm licht toe dat 2015 voor Lira een variatie op de film 'Four Weddings and a Funeral' is geweest. Dit jaar zijn er vier rechtszaken geweest en is er een convenant gesloten. Door een intensieve lobby voor de nieuwe wet en onderhandelingen over een vergoedingsafpraak, die in een convenant is vastgelegd, is de kabelincasso weer op gang gekomen. Zodra het convenant met de kabelaars was gesloten, werden de betaalafspraken echter weer ter discussie gesteld. Dat leidde tot een kort geding, samen met Vevam en Norma, om de kabelaars te dwingen zich te houden aan de afspraken. De kabelaars hebben in de weken voor het kort geding laten weten te gaan betalen zodat Lira het kort geding glansrijk heeft verloren met het gewenste resultaat: de kabelaars gingen toch betalen.

In de hoger beroep zaak van Rodap en Ziggo tegen Lira wordt een tussenarrest op 5 juli verwacht. Na die uitspraak kunnen we weer om tafel voor afspraken over de misgelopen kabelvergoedingen in 2012, 2013 en 2014. Er is nog een andere rechtszaak aan de gang,

een hoger beroep van Sekam tegen Lira en Vevam, in eerste instantie gewonnen door Lira.

- Leenrecht

In 2015 daalde de leenrechtincasso nog altijd gestaag. Er werd door Stichting Leenrecht een onderzoek gestart naar de oorzaken van de terugloop. Door bezuinigingen zijn veel bibliotheekfilialen gesloten en er zijn veel kinder- en jeugdboeken ondergebracht bij scholen. Daarnaast zijn er veel alternatieve bibliotheekvormen opgekomen die geen leenrechtvergoeding afdragen. Ook het Ministerie van OC&W gaat onderzoek doen naar de oorzaak van de dalende uitleningen. Bij de laatste narepartitie over 2011-2015 gedaan, zijn boekprijzen gecorrigeerd en Lira ontving daarover navragen. In de toekomst zullen de boekprijzen alleen voor toekomstige repartities worden verwerkt. Sinds 2013 zijn uitgevers gestart met licentieverlening aan openbare bibliotheken om ebooks uit te lenen. De vergoedingsafspraken worden tussen uitgevers en bibliotheken geregeld zonder dat daar auteursorganisaties bij worden betrokken. Lira pleit ervoor om ebooks onder het leenrecht te laten vallen. Vorige week kwam er goed nieuws uit Europa: de Advocaat Generaal van het Hof van Justitie in Luxemburg is van mening dat bij ebooks het leenrecht van toepassing is. De conclusie van het Hof van Justitie wordt later dit jaar verwacht.

Vraag van een aangeslotene: er is een film gemaakt gebaseerd op een door haar geschreven boek. Deze film is in 2011 uitgezonden op televisie en ze zijn al vijf jaar aan het vechten om een vergoeding te ontvangen van de producent. Het bureau zal uitzoeken of ze via Lira een kabelvergoeding en/of leenrechtvergoeding hebben ontvangen.

- Thuiskopie

Thuiskopie was altijd een grote incassostroom voor Lira's auteurs. Het is zaak voor Lira om te komen tot goed onderbouwde verdeelsleutels. De consument dient bij de aanschaf van bijvoorbeeld een harde schijf thuiskopiegelden af te dragen, deze gelden worden vervolgens verdeeld onder de rechthebbenden van de werken die worden gekopieerd.

- Reprorecht

Het reprorecht is een andere belangrijke geldstroom die van belang is voor schrijvers en journalisten. Eind november is er door het Hof van Justitie in Europa uitspraak gedaan in de HP-Reprobel zaak. Die uitspraak, in combinatie met de nieuwe digitale component in de reproregeling, leidde er toe dat Lira met de uitgevers en Pictoright in gesprek is gegaan over een nieuwe toekomstbestendige reproregeling. Er wordt gezocht naar manieren om de nieuwe digitale wereld te incorporeren in een goede regeling voor auteurs. Op de vraag van een aangeslotene of dat is gelukt voor het reprorecht, luidt het antwoord dat de gesprekken nog gaande zijn en hopelijk kan Lira binnenkort de vraag met een 'ja' beantwoorden.

- Journalistieke werken

Freelance journalisten zijn gemiddeld vrij hoog opgeleid maar de minst betaalde beroepsgroep in Nederland. De tarieven staan nog altijd onder druk. De krantenuitgevers dwingen freelance journalisten via contracten hun auteursrechten weg te geven. Door journalisten wordt er op een boel fronten strijd geleverd, bijvoorbeeld Blendle. De journalisten in vaste dienst tonen zich niet altijd solidair met freelance collega's. Journalisten doen er verstandig aan om eenheid te betrachten.

- Lira Fonds

Bij vrijwel alle uitkeringen houdt Lira een percentage in ter besteding aan sociale en culturele doelen, de zogenoemde socu-inhouding. Dit geld wordt verdeeld door het Lira

Fonds, dat in 2016 25 jaar bestaat. Het Lira Fonds subsidieert onder meer prijzen, vertalingen, bijeenkomsten van schrijvers en dichters en literaire festivals. In 2013 moest het Lira Fonds bezuinigen door de teruglopende incasso. Nu de incasso enigszins op niveau is gekomen kan het Lira Fonds weer meer uitgeven, maar blijft scherp en prudent. De adviescommissie kwam in 2015 5x bij elkaar om de culturele aanvragen te beoordelen. Van de 183 aanvragen zijn er 75 goedgekeurd. De subsidieaanvragen voor sociale doelen worden rechtstreeks door het Lira Fonds bestuur behandeld. Het gaat hier vooral om strategische voorzieningen voor auteurs, zoals de beroepsverenigingen, het Contractenbureau en stichting Rechtshulp Auteurs.

- Lira Internationaal

Lira staat midden in de wereld, van oudsher door onze vele wederkerigheidscontracten met zusterorganisaties in het buitenland. De zusterorganisaties incasseren gelden voor ons en Lira keert deze gelden dan uit aan haar aangeslotenen en zij doen dat voor hun aangeslotenen. Lira is inmiddels in een globale wereld beland, de partijen die werken van schrijvers exploiteren zijn vaak internationale partijen zoals Liberty Global, inmiddels Ziggo. De scenaristen onder ons hebben hier vooral strijd mee gehad. Lira is lid van Cisac (International Confederation of Societies of Authors and Composers). Robert Alberdingk Thijm zit in de board of patrons van SAA (Society of Audiovisual Authors). En Lira is associated member van IFFRO (International Federation of Reprographic Rights Organisations). Nu en dan verlenen we subsidies aan buitenlandse initiatieven zoals CEATL, de Europese vertalers of aan de Federation of Screenwriters Europe (FSE).

De voorzitter concludeert:

De tijd lijkt gekomen om in de naaste toekomst Lira's frequente bezoek aan de rechtbank te verminderen. Er komt een moment dat onderhandelende partijen zonder hulp van anderen met elkaar een deal moeten sluiten. Om de rechtbank op enige afstand te houden is er een alternatief middel: een bindend advies. Zo'n bindend advies is er begin 2016 voor Reprerecht gekomen. Drie hooggeleerde heren bogen zich op verzoek van Lira (auteurs) en het NUV (uitgevers), ondersteund door Stichting Reprerecht, over de verdeelsystematiek en de verdeelsleutel ten aanzien van een nieuwe Bedrijfsregeling. Het was een bijzondere samenloop van omstandigheden dat het bindend adviestraject samen viel met belangrijke ontwikkelingen op auteursrechtelijk terrein. Door toedoen van het Europese Hof in Luxemburg, zal de vergoeding voor het wettelijk verbodsrecht niet meer aan uitgevers uitgekeerd worden. Ook op het gebied van leenrecht heeft dit mogelijk gevolgen.

Benoeming en herbenoeming bestuursleden

Het Lira bestuur neemt vandaag afscheid van Willem Asman. Hij heeft financieel leiding gegeven aan de moeilijkste periode van het dertig jarig bestaan van Lira. Net aangetreden, kreeg hij te maken met bezuinigingen en dat betekende veel moeilijke gesprekken met bevriende organisaties die financieel op ons waren gaan bouwen en sterk op ons waren aangewezen. Dat is niet eenvoudig voor een pas benoemde penningmeester die nog geen ervaring heeft opgedaan in de grillige geldstromen die het CBO land teisteren. Wie had kunnen voorspellen dat de kabels zouden stoppen met betalen, dat ThuisKopie uit de as zou herrijzen en dat Stichting Leenrecht weer aan een nieuw avontuur zou beginnen. Wie had kunnen denken dat Lira bestuurders geblinddoekt het gerechtshof zouden kunnen vinden. Het bestuur bedankt Willem Asman voor zijn bijdrage aan het financiële welzijn van Lira en het Lira Fonds en biedt als blijk van waardering een bos bloemen aan en een weekendje Schiermonnikoog.

Tsead Bruinja voor herbenoeming als bestuurslid op bindende voordracht van de VSenV.

De voorzitter meldt dat Stichting Lira een bindende voordracht heeft ontvangen van de VSenV voor de benoeming van Tsead Bruinja. Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. De vergadering gaat bij acclamatie akkoord en Tsead Bruinja wordt voor een periode van drie jaar herbenoemd.

Rien Verhoef voor benoeming als penningmeester door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen op niet-bindende voordracht van het bestuur.

De voorzitter meldt dat Rien Verhoef op een niet-bindende voordracht van het bestuur door de vergadering van stemgerechtigde aangeslotenen voor een benoeming als penningmeester is voorgedragen. Er zijn geen tegenkandidaten gesteld. De vergadering gaat bij acclamatie akkoord en Rien Verhoef wordt voor een periode van drie jaar benoemd

De heer Verhoef licht toe dat hij terugkeert om de eenvoudige reden dat Willem Asman geen tweede termijn ambieert en dat niet veel schrijvers staan te dringen om een functie als penningmeester bij Lira te vervullen. De heer Verhoef treedt nu aan om het Lira bestuur een ruimere gelegenheid te geven een definitieve opvolger van Willem Asman te vinden.

Zo nodig stemming over de kandidaten

Van dit agendapunt wordt geen gebruik gemaakt.

Gelegenheid voor de aangeslotenen om vragen te stellen en hun oordeel uit te spreken over het gevoerde beleid in 2015 en over het door het Lira Fonds gevoerde en te voeren beleid inzake sociale en culturele doelen

De voorzitter vraagt of de aangeslotenen zich met het gevoerde en te voeren beleid door de Stichtingen Lira en Lira Fonds kunnen verenigen. Het gevoerde en te voeren beleid wordt unaniem goedgekeurd door de aangeslotenen.

Rondvraag en sluiting

Er komt een vraag van een aangeslotene over de stand van zaken leenrechten België. De voorzitter maakt geregeld een reis naar de zuiderburen. Er zijn duidelijk vorderingen gemaakt, we wachten nu op een verdeelsuggestie. Met terugwerkende kracht zal er een regeling worden getroffen, in ieder geval vanaf het moment dat bij Koninklijk Besluit in België een leenrechtstelsel is ingevoerd.

Een aangeslotene vraagt of de rechten op digitale internetpublicaties zijn afgedekt en of je bij publicatie van een stuk op internet je auteursrechten kwijt bent. De voorzitter antwoordt dat dit niet het geval is, mochten er problemen optreden dan kan je altijd een beroep doen op Stichting Rechtshulp Auteurs.

Een aangeslotene vraagt of zij voor boeken die in het buitenland worden uitgeleend ook geld ontvangt. Het hangt af van het land, Lira heeft met veel landen contracten afgesloten, maar niet in alle landen is een leenrechtstelsel ingevoerd zoals wij dat kennen. Het bureau van Lira zal uitzoeken of er buitenlandse uitleningen voor haar werken zijn geregistreerd.

Een vraag van een aangeslotene betreft de slordige administratie bij bibliotheken die hun collectie overdoen aan scholen. Wat voor consequenties heeft dat voor Lira? Schoolbibliotheken hebben een vrijstelling van het afdragen van leenrechtgelden. Het is echter niet de bedoeling dat er een grote collectie boeken bij scholen wordt ondergebracht om de leenrechtbetalingen te ontduiken met als gevolg dat (kinder)boekenschrijvers geen leenrecht meer ontvangen. Ook door vrijwilligersbibliotheken worden veelal geen uitleningen geregistreerd en geen leenrechtvergoedingen betaald. Dit wordt gelukkig onderworpen aan een onderzoek door de overheid.

Voor de aangeslotenen is niet duidelijk waarom bibliotheken vrijstellingen hebben voor uitleningen van boeken voor blinden en slechtzienenden. Dat is een sociale factor die daar een rol in speelt. Luisterboeken zijn voor iedereen bestemd en gesproken boeken zijn speciaal voor blinden en slechtzienenden. Gesproken boeken vallen onder de gehandicaptenexcepcie. Een aangeslotene merkt op dat blindenbibliotheken altijd al wel een bijdrage betalen op vrijwillige basis. Er is ook een vergoeding beschikbaar voor iedereen die meewerkt aan de totstandkoming van gesproken boeken. Zij pleit ervoor dat er vergoedingen beschikbaar komen voor uitleningen. De voorzitter zal dit meenemen en behandelen in de vergadering van Stichting Leenrecht, maar merkt op dat het een gevoelige sociale snaar zal raken.

Een vraag van een aangeslotene betreft het Lira Bulletin. Is het mogelijk dat er frequenter kortere nieuwsbrieven verstuurd worden? Over enkele weken wordt het tweede Lira Bulletin verstuurd, de voorzitter geeft aan dat wegens zeer drukke tijden het laatste Bulletin vertraagd is. Er staan echter altijd ook nieuwsberichten op onze website.

De voorzitter dankt de aangeslotenen voor hun aanwezigheid en sluit de vergadering om 16:30 uur.

Culturele en sociale projecten gesteund door het Lira Fonds

Er vinden drie presentaties plaats over culturele en sociale projecten die gesteund worden door het Lira Fonds. Het programma wordt geleid door Lira-bestuurslid Tsead Bruinja.

Projecten die aan bod komen zijn:

- Stichting Poetry International
Bas Kwakman, directeur van de Stichting, vertelt hoe de subsidie van het Lira Fonds gebruikt wordt door het Poetry International Festival op het gebied van vertalingen en vertaalprojecten.
- Valentijngenootschap
Het Valentijngenootschap, dat met steun van het Lira Fonds de jaarlijkse Valentijnprijs voor het beste romantische boek uitreikt, vertelt wat het genootschap betekent voor de schrijfsters van het romantische genre en hun lezers.
- Theaterwerkplaats NEST
Toneelschrijfster Heleen Verburg vertelt over haar werk met en voor jongeren aan het stuk *Higher Selfie*, dat in 2015 subsidie van het Lira Fonds ontving.